Outakosken yhteisen vesialueen osakaskunta
c/o puheenjohtaja Antti Katekeetta
Poromiehentie 14
99950 KARIGASNIEMI

Maa- ja metsätalousvaliokunta
email: mmv@eduskunta.fi

**Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö HE 10/2018 vp**

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa Osakaskunnalta hallituksen esittämästä laista kalastuksessaTenojoen vesistössä.

Lausuntonamme esitämme

Outakosken kylässä Isossajako aloitettiin v. 1937, joka jatkuu edelleen. Isossajaossa Outakosken osakaskunnan osakkaiden omistamien ja perintönä saatujen tilojen maanpinta-alat on jätetty niin pieniksi, että tilat eivät tulleet elinkelpoisiksi. Tilojen elinkelpoiseksi saamiseksi myös lohisaaliit jyvitettiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tilalla asuvan on saatava jokavuosi jyvitetty lohisaalis asuakseen tilalla. Jokaisessa sopimusneuvottelussa tilallisten oikeuksia on kavennettu.
Laki kalastuksesta Tenojoen vesistössä asettaa osakaskunnan jäsenet ja heidän perillisensä l. omistat eriarvoiseen asemaan. Omistajien oikeudet asetetaan huonompaan asemaan matkailukalastajien oikeuksien laajentamisen kustannuksella.

Lakiesityksessä (kohta 2) esitetään muutosta alle 18 vuotiaiden kalastussääntöön ja maksun muutokseen muista ikäryhmistä poikeavaksi. Norja kalastussäännön mukaan kalastus on maksutonta  alle 16 vuotiaille.

Osakaskunnan mielestä ehdotettua ikärajaa tulisi alentaa kahdella vuodella, silloin se vastaisi paremmin lapsille tarkoitettua kalastuslupaa. Osakaskunnan mielestä Suomessa tulisi alle 16 vuotiaan lapsen saada maksuton kalastusoikeus silloin, kun hän on veneessä kalastusoikeuden omistajan kanssa, jolla on kalastusoikeuteen perustuva koko kalastuskautta koskeva venekalastuslupa.
Tämä muutos ei johtaisi saalismäärän kasvuun vaan sillä olisi jopa vastakkaisia vaikutuksia. Käytännön kokemukset osoittavat, että kalasaalis yksin soutaessa on paljon varmempi kuin lasten kanssa kalastettaessa.

Kansainvälisesti katsottuna Suomen valtion tulee tarkastella kansainvälisten sopimusten  yhdenvertaisuuden toteutumisen saamelaisten osalta asuinpaikasta riippumatta, myös Tenojokilaakson osalta.

Aiemman kalastussäännön aikana v. 2016 Ely -keskuksen Teno Infon mukaan alle 18 -vuotiaille myytiin 900 kpl ns. nuorisolupaa, tämä on merkittävä määrä.

Lakiesityksessä (kohta 6) Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys.
Vuonna 2000 voimaan tulleessa Peruslaissa ( 731/99 ) on useita sellaisia säännöksiä, jotka ulottavat vaikutensa myös kalastusoikeuksiin. Tällaisina voidaan mainita omaisuuden suoja ( 15 §), jonka piiriin kalastusoikeus kiinteistön osana ja varallisuusoikeudellisena etuna kuuluu, oikeus kulttuuriin( 17 § 3 momnetti ), jonka piiriin saamelaisten kalastusoikeuden katsotaan kuuluvan, yhdenvertaisuus ( 6 § ), vastuu ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä ( 20 § ).

Perusteluosassa (kohta 6), muutoksen vaikutusta perustuslakiin ja perusoikeuksiin käsitellään puutteellisesti ja epäoikeudenmukaisesti.
Outakosken osakaskunnan mielestä muutosesitys loukkaa saamelaisten ja paikallisväestön perusoikeuksia.
Osakaskunta ei pidä ongelmana sitä, että lapsille osoitetaan iän perusteella maksuton kalastusoikeus perusoikeuteen perustuvan saamelaiskulttuurin tai kalastuskulttuurin ylläpitämiseksi.
Tenojokilaaksossa kalastusoikeuden omistajilla on kiistaton omistusoikeus lohen kalastukseen Tenolla. Alueen tiloja muodostettaessa manttaalia laskettaessa kalastuksen tuotto otettiin huomioon tilaa perustettaessa.
Outakosken osakaskunnan alueella tilakohtaisesti tuotto vaihtelee 150 kilosta - 3000 kiloon kalastuskaudella.

Osakaskunnan kalastusoikeuden omistuksen lisäksi paikallisväestöllä on rinnakkaisia ja täydentäviä kalastusoikeuksia. Tätä asiaa vahvistavat myös pitkittyneet kalastusoikeuksien selvittämiset ja Tenon kalakorvausten jatkuva viivyttely.

Lisäksi osakaskunnalle tulisi ilmoittaa saalismäärät vuosittain kalastuskauden päätyttyä.

Mikäli valiokunta ei hyväksy esitystämme vaadimme, että Maa- ja metsätalousvaliokunta pyytää lausunnon Peruslakivaliokunnalta.

Karigasniemellä 8.3.2018

Outakosken yhteisen vesialueen osakaskunta

Antti Katekeetta
puheenjohtaja